

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 »
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrségre nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A német császár Bécsben.*

A politikai szövetségeket az érdekek azonossága hozza létre. A szövetségek igazi célját és értékét azonban az adja meg, ha a diplomaták szerződéseit az érzelmeik azonossága szentesíti.

Németországgal való szövetségünk valóban mintaképe az érzelmeik azonosságán alapuló szövetségnek. Uralkodónak barátsága a németek császárával valósággal rokonilag bensős. II. Vilmos császár szeretetteljes osztenciával ragad meg minden alkalmat, hogy uralkodónk irányában érzett tiszteletteljes vonzódásának kifejezést adjon s az utóbbi évek folyamán, a mióta királyunk külföldi utat már nem igen tesz, a német császár annál gyakrabban látogat el Bécsbe, hogy a világot egy fejedelmi barátság szép megnyilvánulásával gyönyörködtesse.

A rokonszenv rokonszenvet vált ki. II. Vilmos császár mindig szívesen látott vendége a monarchiának, a kit nemcsak a vendéglátó uralkodó, de annak alattvalói is szívből üdvözölnék.

A német császár látogatása, legyen bár annak szigorú családi jellege, mindenkor első fontosságú politikai esemény,

* A magyar félhivatalos közleménye Vilmos császár mai bécsi látogatása alkalmából.

a mely az egész világ figyelmét Bécs felé irányítja. Két olyan kimagasló egyéniség találkozásában, a minőknek a világ I. Ferenc Józsefet és II. Vilmost ismeri, mindig sok olyan momentum van, a mi a fantáziát foglalkoztatja és nem tudunk nagyobb dicsérettel adózni, a két uralkodó egyéniségének, mint ha az igazságnak megfelelően megállapítjuk, hogy találkozásukban mindenkor a világbéke megszilárdításának újabb, sikeres és eredményes alkalmát lássa.

Két békeuralkodó fog ma találkozni s ez öröme szolgál az egész világnak.

Megvalljuk, mi úgy látjuk, hogy egész Európa idegeire ráfér a békehangulatnak az a jótékony hatása, a mely a holnapi találkozást is bizonyára nyomon követi. A legutóbbi időkben sok minden nyugtalanítja a dolgozó népek millióit. Európa közvetlen szomszédságában pedig háború dúl, a melynek lokalizálására irányul ma a külügyi hivatalok legfőbb fáradozása.

Ily időkben kétszeresen jól esik tudnunk, hogy szövetségünk igen határozott békepolitikát folytat s a maga hatalmas erejét a békének szolgálatába bocsátja. Németország csak legutóbb a marokkói tárgyalások során igazolta be, hogy milyen erős támasza a világ békéjének.

Jól esik azt megállapítanunk, annál is inkább, mert Magyarország is egynek érzi magát szövetségével és béke politikájában, mert ezt a szövetséget mi mindig mint a béke fentartásának egy hathatós instrumentumát fogtuk fel s mert rámutatbatunk arra, hogy a német szövetség, távol attól, hogy bennünket egy háborús politika nyugtalanító bonyodalmaiba sodorjon bele, éppen ellenkezőleg, támaszul szolgál nekünk a magunk békés politikájának ápolásában.

Magyarország szívélyesen üdvözli a fejedelmi vendéget; avval az igaz rokonszenvvel, melyet ebben az országban az ő egyénisége és politikai iránya egyaránt régtől fogva élvez.

Az Unió nőke és a pápa. A Szent-
 atya kihallgatáson fogadta *Bull* Őrnagyot, Taft elnök küldöttét, a ki levelet hozott a pápának. Az Unió nőke ebben a sajátkezű levelében hódolatát jelentette a pápának s ígéretet tett, hogy az *Egyesült Államok római katolikus polgárait az Unió kormánya mindig védelemben fogja részesíteni. A Szent-széknél nagy örömet keltett Taft rokonszenves írása s nagyon megváltozott a washingtoni kormány iránt a hangulat, a mely tudvalevőleg ellenszenves volt Roosevelt idején, mikor az előbbi elnök Rómában járt s negligálta a Vatikánt, mely látogatását jogcs feltételekhez kötötte.*

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A debreceni Kath. Népszövetség egy évi működése.

Beszámoló beszéd, tartotta *Kresznerics Gy. Ferenc* helyiigazgató.

II.

Ezen kitérés uton térjünk át a száraz tényekre! Ott hagytam el, hogy havonként értekezleteink mind nagyobb és nagyobb kereteket öltenek. Mik is tulajdonképpen ezek a havonkénti értekezletek? Oktató, nevelő és fölvilágosító iskolák. Szó volt azokon a jelenkor összes aktuális kérdéseiről. Az országnak hírneves szónokai voltak olyan szívesek lejönni közzénk, hogy tudásukon kívül szép szavakkal is meggyőzzenek eszméink és elveink igaz voltáról! Szerencsénk volt hallani a temperameotomos, ország híru szónok, dr. Klüger Aladárnak szép, tüzes beszédét a szekuláriációról. Hatalmas érvekkel cáfolta meg a szabadgondolkodóknak eme felette kedves eszméinek tarthatatlanságát és igazságtalan voltát. Hallottuk dr. Nemesthóti Szabó Albert nagykirályi

ügyvéd szép beszédét, melyben a jelenlegi pénzügyminiszter egyik alkotandó törvényjavaslatának sérelmességét mutatta ki. A központ részéről három szónokot kaptunk; az első dr. Kutka Miklós a népszövetség jogi irodájának vezetőjét, ki a tömörlés szükségességéről és a népszövetség céljairól beszélt, Szalánczy Andor a keresztény munkásmozgalmak jelentőségét ismerteti, egy szépen megkonstruált beszédben, Auer István a híres költő és író pedig a jelenkor égető kérdései címén tartott egy hatalmas nagy előadást, melyben sorra vette mindazokat a témákat, melyek mai századunkat uralják: a sajtót, a vallástalan közömbös iskolát mutatja be nekünk hatalmas, markáns vonásokban is kimutatja, hogy mind kettő ugyan egy célt szolgál. A sajtót, a fölnőttek lelkét és eszét veszi megdolgozás alá, míg a vallásos iskola a gyermek lelkébe igyekszik szekulárizációs elveket csepegtetni. Március 15-ét magyar emberekhez híven, fényes ünnepélyel ünnepeltük meg, melyen fő. Papp János gör. kath. esperes és Juhász János tanár urak mondtak tüzes, hazafias hévtől áthatott beszédet.

A legutóbbi értekezleten pedig Keményfy K. Dániel esztergom vizivárosi plébános szent-széki tanácsos tartott egy igen szép s a szíve-

ket megindító beszédet, a keresztény gyermekvédelemre. Ezuton is felhívom a mélyen tisztelt tagok figyelmét a katolikusok eme legújabb alkotására, melynek tagdíja csekély évi 2 korona, melyért havi folyóiratot is kap.

Az előadók közül pedig hármat szándékosan hagytam legutóljára, habár elő sorban kellett volna őket megemlítenem, mert bármennyire is igaz, hogy saját hazájában senki sem próféta, mégis nekünk a helybeli előadók a legkedvesebbek, mert azokat teljesen a magunkénak vallhatjuk.

Az első gyűlésen Mellau Márton segédlelkész mondott igen szép beszédet, a Krisztusi élet szükséges és szép voltát bizonyítva, Fülöp Béla főreáliskola tanár ur a nevelésről tartott egy igazán szakavatott tudós fölolvast. Zalai János tanár pedig két ízben is tartott a nála megszokott alaposággal aktuális dolgokról előadást. Az első előadásában a szerzetesrendek ellen felhozott igaztalan vádakát cáfolta meg, második előadásában pedig az annyira hangzatos kongregációk ellen megindított támadás igaztalan voltát mutatta ki. Ez utóbbi előadása valóságos apothicus, hitvallás!

Es itt egy önkénytelen sóhaj rebben el ajkamról, mikor leszünk abban a szerencsés helyzetben, hogy ami intelligenciánk is meg-

Kávéház megnyitás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Színház utcán Bazár épületben volt színházi sörccsarnok megszűnt s helyébe egy a modern kornak minden kényelemmel berendezett **kávéházat** létesítettem, melyet **szombaton f. hó 23-án délbe ünnepélyesen megnyitok.** Minden igyekezetem oda irányul, hogy tisztelt vendégeim igényeit a legmesszebbmenőleg kielégíthessem. Nagybecsű támogatásukat kérve, vagyok kíváló tisztelettel

Pollák Gyula, kávé.

A kormány válság.

Khuen Héderváry gróf miniszterelnök tegnap délután Bécsbe utazott. Politikusok véleménye szerint a miniszterelnököt meghívó várja a királyhoz s audienciája vasárnap lesz. A helyzet sürgeti a döntést s maga Héderváry gróf az, a ki a döntést melegebben óhajtja. Nem a saját személye, hanem az alkotmányos élet folytonosság érdekében.

Justhák értesülése szerint legfelsőbb helyen a válság megoldására nézve egy 3-5 évig tartó átmeneti intézkedés mellett döntenek. A katonai körökben ugyanis elsősorban bizonyos mértékű felemelt létszámra van szükségük s ha ezt meg tudják szerezni, szívesen hozzájárulnak ahhoz, hogy a kevésbé fontos kérdések tekintetében immár a »népparlament« hozza meg a döntést.

Az új kormánynak kötelessége lesz tehát a vándorreform átmeneti intézkedéseit a parlamenttel elfogadtatni s azután azonnal hozzájárulni a választói reform sürgős megteremtéséhez. Khuen utóda a legszűkebb körű jogokkal lesz felruházva és szükség esetén engedélyt kap a jelenlegi parlament feloszlatására is.

Budapest, március 22.

Ma a munkapárt egyik előkelő tagja, aki a kihallgatottakkal tárgyalt azt mondta, hogy a válság megoldása egyáltalán nem nehéz. Igaz ugyan, hogy a zuralkodónak megvannak a saját véleménye, azonban az uralkodó a béke felé hajlik.

Grác, március 22.

Egy előkelő lap ma azt írta, hogy a magyar válság megoldása küszöbön áll. A napokban már meg lesz a király döntése. Más verzió szerint a válság husvét után nyer megoldást.

A Katholikus Kör ötödik közművelődési estélye.

Tegnap tartotta a nagyváradai Katholikus Kör ötödik közművelődési estélyét a premontrai főgimnázium dísztermében. Hogy mennyire szükség volt ezekre az estélyekre és hogy városunk intelligens közönsége mennyire megszerette azokat, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a közönség a hatalmas, fényes dísztermet minden alkalommal színűtig megtölti és élénk érdeklődéssel kíséri az előadásokat. Igazi keresztény kulturmissziót teljesít a Katholikus Kör az Országos Katholikus Szövetséggel karöltve és pedig, mint a jelek mutatják, fényes eredménynyel.

A tegnapi estélyen két felolvasás szerepelt. Az eredeti program változást szenvedett, mert *Szemler* Ferenc kis gyermekének betegsége miatt kénytelen volt elhalasztani előadását.

Szmetka L. Odói premontrai főgimnáziumi igazgató volt az első előadó. *A modern ember tiz parancsolatja* volt a felolvasás címe, melyben az Isten tiz parancsolatáról, mint a mai társadalmi élet alapjairól beszélt. Fejtette, hogy a tizparancsolat örökérvényű igazságai nem veszítették el fényüket, erejüket ma, a modern huszadik században sem. Sorra vette az egyes parancsokat, rámutatva arra a sajnálatos tényre, hogy a modern kultur ember szeretne szabadulni tőlük, különösen egyik-másik parancsolattól, pedig, ha elveti ezeket az örökigaz érvényű parancsolatokat, rombadől az erkölcsi élet, aminek következménye azután az erkölcsi és társadalmi anarchia.

A közönség az érdekes felolvasást élénken megtapsolta.

Zeneszám következett ezután. *Padersky Menuette*, *Perlasson Crescendo*, *Schubert: Moment musical* c. darabot adta elő zongorán *Bulyovszky* Erzsike. A szép, kiváló művészettel

bravuros technikával előadott zongorajátékot a közönség nagy élvezettel hallgatta és lelkesen megtapsolta a kis művésznőt, akinek még nagyobb az érdeme, minthogy a nehéz de szép, melodikus darabokat kotta nélkül, kívülről játszotta. A rendezőség szép virágcsokorral kedveskedett *Bulyovszky* Erzsikének.

A műsor harmadik száma *Kovács* S. János felsőkereskedelmi iskolai igazgató felolvasása volt, aki Apák és fiúk a XX. században címen tartott élvezetes előadást.

A XX. századot méltán nevezhetjük — mondotta — a gyermekek századának, mert nincs kor, amely jobban érdeklődött volna a gyermekek iránt, mint a mai. Es ez jól van így, mert a gyermekek testi és lelki fejlődésére elsősorban kell gondolnunk, mert tőlük függ a jövő, az igazi, erős kulturális fejlődés. A gyermeknevelésről beszélt ezután. A szülőknek jó példát kell mutatni a gyermekek előtt, mert a gyermek élénken megfigyeli a környezetet, amelyben él és ez a millió hatással van lelki fejlődésére. Az iskola és az élet, a család viszonyáról azt mondotta, hogy a kettőnek szoros kapcsolatban, egymást megértve, harmonikusan kell működnie a gyermek nevelésénél. A mi iskolai rendszerünk agyon akarja tömni a gyermeket tudománnyal és ezzel megutáltatja vele a tanulást, amit pedig épp a középiskola elvégzése után kell nagyobb erővel végezni. Angol példákra hivatkozva a testi nevelés fokozottabb művelését tartja szükségesnek. Majd a mai társadalomnak azt a hibáját hozza fel, hogy senki sem akarja gyermekét iparos és kereskedő pályákra adni, pedig ez az ország erőteljes gazdasági fejlődésének nagy kárára van.

Az élvezetes előadást a közönség nagy figyelemmel hallgatta és zajosan megtapsolt a felolvasást.

ismerje hitét, vallását, mert hogy azok mozgalminktól tartózkodnak, annak egyedüli oka az, mint a csanádi püspök igen helyesen rámutatott, hogy nem ismeri vallását, nincs öntudatos hite!

Hálás köszönetet mondok ez uton is az igen tisztelt uraknak. Hálás köszönet kell tolmácsolnom azon mélyen tisztelt hölgyeknek is, kik szívesek voltak egyes összejöveteleinknek, ének, zene és szaváló számaikkal élvezetessé, kedvessé, azt mondhatnám valóságos ünnepé avatni. Köszönettel tartozom mindazoknak, kik bármely irányban is segítségemre voltak és itt külön kell megemlítenem a 30 csoportvezetőnek, a népszövetség ugynevezett táborigazgatóinak fáradságot nem ismerő buzgalmát, lankadatlan szorgalmát, és Fröhlich Rezső könyvkötő ur szíves áldozatkészségét, ki valamennyi meghívóinkat teljesen ingyen készítette. És itt szabadjon a Mélyen tisztelt Hölgyek és Urakhoz azon kérelemmel járulni, köszönjük meg Fröhlich ur szíveségét azzal, hogy minden népszövetségi tag nála szerzi be szükségletét. Támogassuk a mi embereinket!

Köszönettel tartozom a főgimnázium igazgatójának is, ki a termet volt szíves nekünk reudelkezésre bocsátani, az Isten fizesse meg jóindulatát.

Es még van hátra egy köszönetnyilvánítás és ez a mi szeretett prépost urunk, ki sokszor volt segítségükre jó tanácsával. Nagyságos Uram fogadja érér ezuton is hálás köszönetünket s reméljük, hogy most miután elveink és eszméink fenséges és szükséges voltáról teljesen meggyőződést méltóztatott szerezni, a jövőben még hathatósabb támogatására számíthatunk.

Minden egyesületben az első év a kritikus év. Akkor tűnik ki a föllított mérlegből, vajjon célszerű és okos dolog-e azt a

jövő évben is föntartani, vagy pedig kimondja a föloszlást. Neünk ez volt az első évünk s ha évi mérlegünket latogatjuk, nincs okunk a pirulásra, nincs okunk a panaszkodásra, mert egy rövid évi munka után tagjaink száma 120-ról 750-re emelkedett és nincs Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim az a hét, melyen új tagok nem jelentkezének, hátha még minden tag fölcsapna apostolnak és nem sajnálná a fáradságot a tagzerzést illetőleg. Csakhamar világgá kürtölhetnének az első ezret s rá nem sokra a második ezret. Talán csak megérjük ezt is!

Az első jelét életrealitásunknak a nyáron rendezett szepeteföldi kirándulással mutattuk meg, amikor jóleső örömmel láttuk a vonatok tulsutoltságát, a közel 2000 keresztény gondolkodásnak együttletétét. Ez erőpróba fényes anyagi sikerrel is járt, melynek miategy gyümölcsét látjuk a ma bemutatni szándékolt elsőrendű vetítőgéphez, melynek segítségével oktató tanító, nevelő és szórakoztató előadásokat fogunk rendezni, a legcsekélyebb belépti díj mellett.

A másik erőpróbát pedig szeretett főpásztorunk gróf Széchényi Miklós püspök urunk itt létekor vittük véghez. Kivonultunk az utcára, hangos jelt adunk létezésünkről, fényes lampionos menetet rendeztünk, melynek nagyszerűségét még az ellenséges lapok is kénytelenek voltak elismerni, püspök urunk pedig egészen meg volt lepődve. E két tények tanujelét adtuk a népszövetség erejéről, külső nagyságáról. De ez ám nem elég Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim. Azt tartja egy régi igaz közmondás: nem mind arany ami fénylik. Igaz, mi nem csak a külső csillogó fényre törekszünk, a görögötű szép, de csak ünnepélyes alkalmakkor, nekünk nemcsak oly tagok kellenek, kik részt vesznek ilyen szórakoztató vagy

impozáns ünnepélyeknél, hanem nekünk lelkiileg is erős, lelki szépségekkel, nemes, vallásos, hitű lélekkel és szívvel fölvértezett egyéniségekre van szükségünk; akik nemcsak a templom félhomályában a papnak a fülébe merik sugdosni, hogy én vallásomat, hitemet szerető férfi vagy nő vagyok, hanem aki kint az életben, a hol a vallásos emberre ujjal szoktak manapság mutogatni, meri magát hitű keresztény katolikusként vallani. És épp ezért, hogy a gyengéket megerősítsük, a féleket bátrakká tegyük, a már amugy is küzdőket és lelkiileg erőseket pedig valóságos hőse neveljük, elhatározta a népszövetségi vezetőség, hogy március 25 én az urak kongregációjával együtt egy közös áldozást rendez, melyet meg fog előadni, egy néhány napi lelkigyakorlat. Mily fontos látvány az ut és part együtt látni térdelni az Ur oltáránál, együtt látni meríteni erőt a legfőbbébb oltáriszentségből! De ez a tervünk csak úgy sikerülend, ha ehhez a nagyságos prépost ur hozzájárul, én azt hiszem nem lesz kifogása és ellenvetése.

Az összetartozandóság fokozására van még egy tervünk és ez egy Katholikus Kör megalakítása. Mily kívánatos volna, ha minden nap találkozhatnánk oly helyiségben, amit amieneknek vallhatunk. Onóktól függ Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim.

Végül pedig meg kell említenem, s hálás köszönetet mondánunk első sorban szeretett főpásztorunknak gróf Széchényi Miklós püspökünknek és nagyságos Stancsei Ferenc dr nyug. egyetemi tanárnak 50-50 korona adományáért.

Mint e jelentésből látni méltóztatnak, az első év nehézségeit fényesen leküzdöttük és bizalommal megyünk előre, előre!

(Vége.)

Szózat a magyar nőkhöz.

— Az alkoholelleses szövetség felhívása. —

Szeretnők, hogy lélek legyen e szavainkban és meleg élet. Szeretnők, hogy lelke legyen az olvasónak, mellyel megérti a nagy célt. Szeretnők ide a szívünk közelébe gyűjteni a szent édesanyákat, a pártás menyasszonyokat, az érzékenylelkű gyermekeket, hogy megérezzék és elhiggyék nekünk, kik a társadalom különböző osztályából egy szívvel, egy akarral jövünk: hogy onnan a mélyből önzetlenül tör elő a kérdés: magyar nők ebredjétek, tudatára a felelősségnek, mely rátok vár az alkohol ellen való harcban, családban és társadalomban.

Emlékezzetek rá a titokban hullatott könynyekre, mely a szemetekből, a lelketekből, tör elő egy iszákos apáért, férjért, gyermekért, vőlegényért. Mindenik közel áll a ti szívetekhez. Sorsuk összefügg a tietekkel.

A férfi szeméből sohase hull a köny az alkohol miatt. A nő lelkéből, életerejéből szövődik a bánat. Erzitek-e hát, hogy nemcsak a hazát, nemcsak a nemzetet temeti el az alkohol, hanem a ti virágos asszonyi álmokat, egyéni boldogságokat is?!

Segítségetül felkérünk titeket magyar nők, szerete hazában szegényt és gazdagot, előkelőt és polgárt, kicsinyt és nagyot, boldogot és szerencsétlent, aki sirt valaha az alkohol miatt, aki tudja az eszével, érzi a lelkével, hogy kötelességei vannak a vallás, az Isten-szeretet, a haza és a jövődök emberiséggel szemben, melyért harcolni akarunk.

Olyan nemzedéket akarunk felnevelni, mely nem tanulta ismerni az alkoholt, melynek erkölcsi világa melegebb lesz s tisztább.

Mindenkit segítségül kérünk ehhez és ne akadjon egyetlen nemesszivű magyar nő, akit minket meg nem hallgat. Senkise elég kicsiny ahhoz, hogy hálásak ne lennének a csatlakozásért és senkise elég nagy arra, hogy joga lehetne küzdelmünket kicsinyelni.

Szeretettel kérünk: terjesszék az alkohol ellenes eszmét fent és alatt; mert beteg a társadalom, pusztul az erő, az erkölcs, a vagyon, ahol az alkohol szaga terjeng szalonokban és viskókban.

Ne adjatok hát gyermekeiteknek alkoholt soha. Es nemes lélekkel vigyázzatok más asszony urára, más anya gyermekére és más menyasszony vőlegényére is.

Vigyázzatok anyák arra is, mily nagy veszedelem rejlik abban az orvosi rendelésben, mely bort ír elő a gyermekeknek. Rég meghaladt átláspont az már, hogy az alkohol vért ad. Lebegjen mindig szemetek előtt egy hírneves orvos ama mondása: »Egy falat kenyérből több vér lesz, mint egy hordó borból.«

Es kérünk titeket igaz, meleg szívvel, hogy a közeledő husvéti ünnepek alkalmával se kínáljátok az öntözöket s főleg az ifjúságot alkohollal; hanem virággal. Hiszen ők az emberiség virágai s az alkohol megöli a virágot. Megöli a test egészségét s a lélek tisztaságát s megmutatja mindentéle bűnök utját.

Kérünk legyetek támogatásunkra a »Vasárnapért« folyótatót szent harcban. Hassatok oda, hogy minden magyar nő, mint egy szív, egy lélek követeljük, de ne csak követeljük, hanem valósítsuk is meg a korcsmáknak szombat estétől hétfő reggelig való zárvarartását.

Szeretettel kérünk titeket tiszta lelkű asszonyok, leányok: álljatok őrt a családi élet ajtójánál is és ne engedjétek oda behurcolni az alkohol filozófiát, mely minden hitványságot menteni tud és elfogad!

Sohase alázzatok meg házatok méltóságát azzal, hogy abban részeg férfit szívesen lássatok, vagy éppen a vendég szeretetnek rettene-

tesen eltorzított értelmében, ti magatok nyújtatok ahoz alkalmat! Lépjetek be az »alkohol-ellenes Szövetségbe«. Es akkor jogotok lesz arra, hogy asztalaitokra alkoholt sohase adjatok!

Talán guny ér titeket, hiszen vannak emberek, kiknek lelke sohase emelkedett a tiszta erkölcsi látásokig.

Talán az fog bántani, aki közelebb áll hozzátok. De vegyétek elő asszonyi lelketek minden költészetét, külső formátok gazdag vonzó szépségét, könnyed, csengő, bájos kedélyetek egész poetikus világát, hogy elvonjátok vele az alkoholtól az édesapátokat, az urátokat, a vőlegényeket, a gyermekeket.

Szeretnők nemes magyar asszonyok, kedves magyar leányok, ha megértettétek volna a lelkünk szavát, hogy amikor a ti segítségéteket kérjük, akkor az élet költészetét szolgáljuk, ahol szent és tiszta összhangban fejlődhetik maj a társadalom.

Kérünk, hívunk és várunk titeket szent édesanyák, megkínzott lelkű hitvesek, pártás menyasszonyok.

Gróf Lónyay Elemérné, Stefanie belga kir. hercegnő, örgróf Pallavicini Edéné sz. Majláth Etelka, öz. Majláth Györgyné, gróf Csáky Albinné, gróf Apponyi Albertné, herceg Hohenlohe Klodwigné sz. Majláth Sarolta grófnő stb.

Beöthy László Bécsben. Beöthy László kereskedelemügyi miniszter tegnap déliben negyed egy órakor Lers Vilmos dr. miniszteri tanácsos társaságában Bécsbe érkezett, a hol állítólag a polgár kereskedelmi szerződés végleges megbeszélésénél fognak résztvenni.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Hlatky Schlichter Lajos Győr város országgyűlési képviselője, Széchenyi Miklós gróf megyés püspök látogatására Nagyvaradra érkezett.

* **Népszövetségi előkészítő gyűlés.** A nagyváradai Katholikus Népszövetség ügyében vasárnap délután a Katholikus Legényegylet helyiségében gyűlés lesz. Előadó: dr. Popity János. A gyűlésen az eddigi eredményekről számolnak be s a további eredményeket beszél meg.

* **Biharmegye pótadója.** Biharmegyének a képviselőház törvényes felhatalmazást adott, hogy a szokásos törvényes pótadó keretein túl is vethessen ki pótadót. Ez a törvényjavaslat mind a két házban keresztül ment már, azonban szentesítést még nem nyert. Tekintve, hogy a szentesítés után még a miniszteri végrehajtási rendeletnek is meg kell jelenni, valószínűleg a törvény majd csak az év végén lép életbe. A vármegyén már hetek óta nagy izgalommal várják a költségvetés leérkezését, mert a vármegye háztartása addig csak küzd, de semmi fontosabb dolgot nem képes megvalósítani. Ha sokáig fog még késlekedni a költségvetés leérkezése, a megye kártalanításában kellemetlen zavarok állhatnak elő.

* **A közúti alap zárszámadása.** A kereskedelemügyi miniszter Nagyvárad város közúti alapjának 1909. és 1910. évi zárszámadásait megerősítette.

* Az élelmezési bizottság gyűlése.

Gerő Armin főkapitány, mint a lakás és élelmezési bizottság elnöke, ma délután 3 órára hívta össze a bizottság tagjait. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. Hatósági tejcsernók. 2. Munkás kertek. 3. Kis lakások. 4. Piaci árusátrak elhelyezése. A bizottság elnöke ezután is kéri a bizottság tagjait, hogy e nagyszabású ügyek tárgyalására lehetőleg teljes számban megjelenjen szíveskedjenek.

* **Ápolási díj megtérítés a gyermek-kórháznak.** A kereskedelemügyi miniszter a gyermek-kórház 1911. negyedik évnegyedi számadásait helyesnek találván, ápolási költségek fedezésére 3182 koronát utalt ki a kórház részére az országos betegápolási alapról.

* **Országos zárandoklat Rómába.** Az Országos Katholikus Szövetség által vezetendő római zárandoklat iránt a katolikus közönség körében mind erősebb érdeklődés mutatkozik úgy, hogy a pápa elé vezetendő küldöttség igen impozánsnak ígérkezik, Zichy Gyula gróf pécsi megyés püspök vállalta el a zárandoklat védőségét s annak tagjait ő vezeti a pápai kihallgatásra. Az indulás május hó 1-én történik s így a jelentkezés határidejét április hó 15-ikére állapították meg. A részvételi díj — melyben az utazás, lakás, ellátás költségei belfoglaltatnak — I. osztályra 190 kor, II. osztályra 150 kor., III. osztályra 95 kor., vagy ez utóbbiak számára, ellátás nélkül, csak az utazási költségekre 60 kor. Ugy a püspöki kar több tagja, mint a fővárosi világ tagjai is örömmel csatlakoztak a szövetség e nagy mozgalmához s így a zárandoklat elit jellegével fokozatosan fog kiemelkedni az utolsó évek hasonló eseményei közül.

* **Eljegyzés.** Nadányi Miklós feketegyőrösi földbirtokos leányát Karolint eljegyezte dr. Miskolcsey József miniszteri fogalmazó Budapestről. Az eljegyzés Biharvármegye két régi és előkelő családja között létesít újabb rokoni kapcsolatot.

* **Ülések a városházán.** A Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága ma, szombaton délután 3 órakor a városházán ülést tart, amely alkalommal több utcanyitási kérdése és más fontos kérdések kerülnek tárgyalás alá. — Ugyancsak ma, szombaton délután tart ülést a lakás- és élelmezési bizottság Gerő Armin elnöklété alatt.

* **A rendőrség figyelmeztetése az italmérőkhöz.** A bonyitványtartás vezetésére kötelezett korlátolt és korlátlan italmérőket ismételt figyelmeztetési ezután is a rendőrség, hogy a börtörvény fontosabb rendelkezéseit tartalmazó s kifüggeszteni kötelezett nyomtatvány átvétele végett a rendőrfőkapitányi hivatal földszint 9. számú szobájában jelentkezzenek, mert a legközelebbi bonyitványtartás vezetését ellenőrző vizsgálat alkalmával a nyomtatvány kifüggesztésének elmulasztása kihágási uton szigorúan fog büntettetni.

* **Pályázat árvasszéki ülnöki állásra.** A Kripka Henrik halálával Nagyvárad városánál megüresedett árvasszéki ülnöki állásra a polgármester kiírja a pályázatot s az április havi közgyűlésen tölti be választás utján az állást a város törvényhatósága. A kibocsátott pályázati hirdetés a következő:

Elhalálozás folytán megüresedett és a folyó évi április hó 11-én megtartandó rendes havi

A legújabb

tavaszi czipő ujdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687.

közgyűlésen választás útján betöltendő nyugdíj-igénnyel egybekötött árvaszéki ülnöki állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. törvény cikk 5. §-ának VIII. pontja értelmében legalább a jogtudományi államvizsgának sikeres letételét igazoló bizonyítvánnyal, eddigi közszolgálati vagy magán működését igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket Máltóságos Hlatky Endre főispán urhoz címezve, hozzám legkésőbb folyó évi április hó 4-éig délután 5 óráig (Városháza I. emelet 4. szám) annál is inkább adják be, mivel az ezen határidőn túl beadott pályázati kérvények figyelembe vételre nem fognak. Az árvaszéki ülnöki állás javadalmazása 3100 korona fizetés, 700 korona lakbér. *Rimler Károly*, polgármester.

Az árvaszéki ülnöki állásra már is van több pályázó; így pályáznak: dr. *Boszörményi László* árvaszéki szakdíjnok, *Kolontáry János* közigazgatási gyakornok, *Kránczly Kálmán* megyei tb. árvaszéki ülnök és dr. *Poyndár Dezső* városi szakdíjnok. Valószínű, hogy még több pályázó is reflektál az állásra.

*** A pénzdrágaság és a kivándorlás.** A folyó évben egyszerre szokatlan arányokat öltött a kivándorlás. Bél, Margitta, Tenke, Magyarcséke járásokban a kisgazdák nagyban készülnek a kivándorlásra. A hatóság előbb kivándorlási ügynökök üzemére gondolt és ily irányban kutatni is kezdtek. A nyomozás során azonban a kivándorlási ügynököknek nyomuk se akadt, ellenben olyan jelenséget fedeztek fel, amit törvényes eszközökkel megszüntetni nem lehet. Nem a kivándorlási ügynök, hanem a pénzdrágaság a kivándorlás oka. A kisgazdák ugyanis a múlt évben és az előző évben az olcsó pénzviszonyok mellett megragadták a pénzügyökök előnyös kínálatát és egyre-másra szedték fel a kölcsönöket. Az első évnegyedi, vagy félévi kamatokat pontosan fizették a gazdák, az idén azonban egyszerre 3 százalékos és kitudja mennyi kezelési költséget követelnek a gazdáktól. A kamatokat még csak kitudják fizetni, azonban az intézetek követelik, hogy a tőkéből is törlesszenek. A gazdák egyáltalán nincsenek elkészülve erre a meglepetésre és tétlenül állanak az intézetekkel szemben. A gazdák előbb megkisérlették kölcsönjeiket előnyösebb intézeteknél konvertálni, azonban ma egyáltalán nem kapnak pénzt. Tehetetlenségükben most aztán tömegestül vándorolnak ki Amerikába. Amerikából több csalogató levél is érkezett, melyekben a kintlévők igen kedvező szinten tüntetik fel az ottani helyzetet s hivatgatják a gazdákat. A kivándorlás napról-napra növekedik, ha ez továbbra is így tart a tavaszi és nyári munka ára igen fel fog szökni, ami nagy visszahatással lesz a gazdálkodásra. A mezői munkákból már most is félnek a nagyobb gazdálkodók.

*** Elkészett tavaszi munka.** A tartós esőzés közetkeztében Bihar megye igen sok helyen egyáltalán nem voltak képesek megkezdeni a mezői munkákat. Minden úgy áll, mint az ősszel volt. Vagy sok helyen a szántóföldek viz alatt állanak. Ha az idő tartósan meg nem változik s a föld kellőleg fel nem szárad, igen nagy károk származnak belőle.

*** Össeégett munkás.** Palicsik József erdőmunkás, tegnapelőtti éjjel egy munkás társával sólyomkőpestesi erdőben egy fából összetákoltt kunyhóban aludt. Az éjszaka nagyon hűvös volt az erdőben ezért a 2 munkás tüzet gyújtott a kunyhóban s elaludtak. Ejjel a tüztől meggyújtott a kunyhó oldala s a fal mellett fekvő Palicsik Józsefnek a fejét és mellét össeégette. Súlyos sebeivel beszállították a bihar megyei kórházba.

*** Az új telefon könyv.** A távbeszélő előfizetőkről szerkesztett névsor kihordását a Messinger boyok megkezdték s pár nap alatt minden előfizető megfogja kapni 40 fillér ellenében. A könyvet különben már eddig is igen sokan reklamálták, ami csak azt bizonyítja, hogy nem fölösleges közönség pumpoló munkáról van szó. Tekintettel arra, hogy a vidékre is igen sok füzetet kell kiküldeni, a telefon előfizetők jól teszik, ha a füzetet a boyoktól fogják megvásárolni, mert a megmaradó számkokat vidékre küldik ki.

*** Találtak** egy vesszőbe font üveget, egy ázterítőt, egy ezüst órát láncsal, egy szivartárcát szivarral, egy postatakarék betéti könyvet, egy posztó kabátot és beana egy sorsjegyet. E tárgyakat igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.

*** Szünet az áramszolgáltatásnál.** A városi villamosmű igazgatósága ez uton értesíti a villamos áram fogyasztóit, hogy vasárnap, március 24-én déli fél egy órától fél két óráig az áramszolgáltatás, a kapcsoló táblán végzendő munkálatok miatt, szünetelni fog. Ez azonban a villamos vasut forgalmát nem érinti.

*** Csak MAUTHNER-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS HALCSONTNÉLKÜLI FÜZŐ
eredeti párisi szabadalmazott gyártmány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

x Nincs itt a vadászat!! Megkezdődött a tilalmi időszak, de az igazi vadász most már fokozott buzgalommal irtja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzze be szakembertől. Továbbá a legalkalmasabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyvere rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban készség mellett található LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél, Nagyvárad, Rákóczi-út, Moskovics palota. M. kir. lőporáruda. Telephon 269. — **Tanoncz felvétetik.**

x Husvétii tojás cukorkák rendkívül olcsón. Színházi cukorkák, eredeti csokoládé bonbonok, finom tea kenyerek. Kakaó csakis Aszódy-nál jó fiatalok és öregeknek, 1 negyed kiló 1 K. 40 fillér. Megay cukrász Miskolc, kávéházi, vendéglői büffé cikkek egyedüli elárúsítója. Követeljünk minden kávéházban Megay süteményt. Melyen a Megay név nincsen rajta visszautasítandó. Bohém torta megrendelhető 1 db 2 K. 10. Megay jósaága világhírű. Telefon rendelés Aszódy 635.

Különleges felöltők, kosztümök, blouzok és gyermekruhák a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában

Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

*** Modern uri fodrászat, manicűr, pedicűr, villanyos »arcmassage« és olvasóterem.** Nagy Sándor-u. 4. MARTON JOZSEF. Telefon sz. 775.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Elvált asszony.
Vasárnap délután: Virágcsata; este: Leányvásár.

Hétfő délután: Tavasz; este: Artatlan Zsuzsi.

Kedd: Györgyike a drága gyermek. (Premier.)

Szerda: Györgyike a drága gyermek.

Csütörtök: Györgyike a drága gyermek.

Elvált asszony. Ma este Fall Leó világhíres operettjét, az »Elvált asszony«-t játsszák a színházban. Fall Leó vérbeli operett muzikája az egész világon olyan népszerűségnek örvend, hogy az Elvált asszony gyönyörű melódiáit mindenfelé zsufolt színházakban játsszák. A Szigligeti színházban most a legjobb szereposztásban kerül műsorra a népszerű operett.

IRODALOM.

A readingi feygház balladája. Wilde Oszkárnak egyik leghatásosabb verse az, melyet a readingi feygházban egy kivégzett feyenc társáról írt. Wilde tudvalevőleg két évi feygházat ült. A kivégzésnél írt verse komor hangulatával mélyen az ember lelkébe markol; csupa tömör melancholia, megrázó zordonság ez a vers. Kár, hogy Wilde fogyatékos erkölcsi felfogása itt-ott bizony ebben a balladában is kiüt. Kezden is fordították Wildennek ezt a művét: Radó Antal és most Szebenyei József. Szebenyei fordítása nem egy helyen küzd a verselés nehézségeivel, általában azonban sikerültnek mondható. Gondos kéz izléses munkája. Amí Szebenyei fordítását még értékeesebb teszi, az a könyv pompás kiállítása. Minden oldal illusztrálva van s a rajz szinte magába öleli a szöveget. Glock Tivadar rajzai mindenütt a vers hangulatához alkalmazkodnak; nem egy közülök borzongást kel, de mind a szövegnek képben valóságos újra átdolgozása. A könyv díszes, igazán szép kiállítása a kiadó Sebő Imre izlését dicséri. Ara 5 korona.

S P O R T.

A NAC. Kolozsváron. A Kolozvári Kereskedelmi Akadémia Sportkör megbízására a NAC. e hó 25-én hétfőn Kolozsvárra utazik, hogy ott összemérje erejét a legkiválóbb vidéki bajnokcsapattal. Az Akadémia tudvalevőleg az ősszel legyőzte a NAC-ot Nagyváradon, de reméljük, hogy ez alkalommal sikerülni fog a váradai derék tüknek kiköszörölni a csobát. Igen nehéz feladat előtt áll a NAC, de mi bizunk e népszerű lelkes tükben és hisszük, hogy idegenben is azon lesznek, hogy dicsőséget szerezzenek klubjuknak és Nagyvárad városának. A csapat hétfőn reggel 7 órakor indul Kolozsvárra és a következő felállításban fog ott mérkőzni: Kapus: Sisi; háttvédek: Grell, Felhő; Fedezetek: Weisz, Stotter. Robogó; Csatárok: Vécsey, Hanny, Kovács, Skriván, Muharos; Tartalékok: Rosenfeld, Csudor. A NAC. vezetősége e kirándulásra szívesen lát

érdeklődöt. Utazási költségek oda és vissza 5 korona. Jelenkezni lehet szombat estig a Pannónia kávéházban a NAC. asztaltársaság tagjainál.

Igazságszolgáltatás.

Adorján Emil sajtópöre a Fekete Sas ügyében.

Rendkívüli érdekes sajtópör tárgyalása kezdődött tegnap délelőtt a nagyvárad esküdt-bíróság előtt, amelyben városunk közéletének vezető férfiai vonulnak fel tanuként. Dr. Adorján Emil a főmagánvádló és Szirmai Ödön, a Szadság felelős szerkesztője a vádlott, aki ellen dr. Adorján sajtópert indított.

Az eset előzményei a következők:

Másfél évvel ezelőtt egy városi közgyűlésen dr. Adorján szemére vetette dr. Hoványi Gézának a nyári szinkör építését, mire Hoványi a Fekete Sasra tett bizonyos célzásokat. A vita során Szirmai Ödön másnap vezércikket írt, melynek egyes állításait dr. Adorján Emil egyéni intaksága és közéleti szereplése ellen sértőknek, rágalmazóknak, becsületsértőknek találta és Szirmai ellen sajtópert indított. Az inkriminált cikkből ugyanis Adorján szerint azt lehet következtetni, hogy ő meg nem engedett uton használta fel közéleti pozícióját magánérdeke céljaira és a város megkárosításával jutott a Fekete Sashoz.

A bíróság széles körű bizonyítást rendelt el az ügyben. Tegnap reggel fél kilenckor kezdődött a tárgyalás, melyre Hlatky Endre főispán, Rimler Károly, dr. Hoványi Géza, dr. Molnár Imre, dr. Kőszeghy József és még sokan mások be vannak idézve. Dr. Csulyók Béla táblabíró vezeti a tárgyalást, a főmagánvádlót dr. Stokker József képviseli, míg Szirmai Ödönt dr. Poyvár Özséb védi.

Mindenekelőtt Szirmai Ödönt hallgatják ki, aki kijelenti, hogy a cikket közérdekből írta s a benne foglaltak valóságát bi onyitani kívánja.

Hlatky Endre főispánt és Rimler Károly polgármestert hallgatja ki a bíróság, kiknek vallomása nagyjában megegyezett. Őc ellene voltak a Sas és a Zöldfa eladásának, de végül mivel a törvényhatósági bizottság az eladás mellett akart dönteni, ők is belementek az eladásba, de csak azon feltétel mellett, hogy a Vigadó a városnak közintézménye lesz. Ezután a Hoványi és Adorján közötti közgyűlési polémia térték át, amelyen azonban sértések, gyanúsítások nem történtek.

Hlatky Endre még kijelenti, hogy 30 éve amióta ő Hoványi Gézát ismeri, minden közéleti törekvése, működése a város érdekében történt.

Adorján Emil kihallgatása következett most. Számokkal igyekszik bizonyítani, hogy a Vigadó igenis a város közintézménye, nem magánvállalkozás, nincs belőle haszna, évenként 28,000 koronát fizetnek rá. Nem járta végig a bizottsági tagokat, hogy a szavazatokat a maga részére a Sas megvétele érdekében megnyerje. Csak a felvételek megbeszélése végett értekezett a polgármesterrel, főmérnökkel és néhány tekintélyesebb városatyával.

Délután kevésbé fontos tanuvallomások következtek.

A tárgyalást ma folytatják, amikor ítéletre kerül a sor.

TÁVIRATOK.

Héderváry Bécsben.

Bécs, március 22.

(Saját tudósítónktól.) Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és felesége ma este Bécsbe utaztak.

A Szivák-ügy.

Budapest, március 22.

(Saját tudósítónktól.) Ma ifj. Szivák Imre nyilatkozott, melyben kijelentette, hogy két lap ellen, mert azt irták, hogy édesatyja tudott a bank helyzetéről, meg fogják indítani az eljárást. Hodosi ellen, ha az igazgatóság feljelentést tesz, ehhez a Szivák-család is hozzá fog járulni. A Szivák-család 600,000 koronával volt érdekelve. Ma Botlik István a bank igazgatósági tagságáról lemondott.

A porta és a császárlátogatás.

Konstantinápoly, március 22.

A porta nagy érdeklődéssel várja az olasz király és német császár találkozását, a szultán a német császár üdvözlésére Kortuba deputációt küld. A porta értesült, hogy az olasz kormány parancsot adott, hogy ellenkező parancsig Tripolisban és Iyreneikában minden hadművelet szüneteljen.

Szivák Imre temetése.

Budapest, márc. 22.

(Saját tudósítónktól.) Szivák Imrét ma délután helyezték örök nyugalomra. A ravatalt főnérek koszoru borította. A temetési szertartást Takács János apátplébános végezte fényes papi segédlettel. A gyászszertartáson a kormány tagjai közül is sokan jelentek meg. Az elhunyt felett Brüll Ignác az ügyvédi kamara elnöke mondott bucsubeszédet. A szertartás után a gyászmenet a kerepesi temetőbe ment, ahol az elhunytat örök nyugalomra helyezték.

Bomlik a szabolicsmegyei

függetlenségi párt.

Nyiregyháza, március 22.

Vay Gábor gróf ma bejelentette kilépését a függetlenségi párt vezetőségének. A gróf azzal indokolta kilépését, hogy nem ért egyet a párttal.

A milliomos gyermeke.

Arad, március 22.

(Saját tudósítónktól.) Özv. Kincsik Ferencné milliomosnőtől az árvaszék elvette Dénes nevű fiát és egy budapesti nevelőintézetben helyezte el. A belügyminiszter megváltoztatta az árvaszék döntését és a gyermek visszaadását rendelte el. A gyermek mikor édesanyjához visszavitték megszökött. Az árvaszék ezután kimondta, hogy a miniszter intézkedését nem fogantatosítja.

A szász király Bécsben.

Drezda, márc. 22.

A szász király hirtelen bécsi útja nagy feltűnést keltett annál is inkább, mert a szász király a megérkezés után azonnal látogatást tett Ferenc Józsefnél. A szász király ezután elhatározta, hogy bécsi tartózkodását szombatig vagyis Vilmos német császár megérkezéséig meghosszabbítja. Ennek a körülménynek nagy politikai fontosságot tulajdonítanak.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A huzvétii mellékletre szánt dolgozatokat sziveskedjenek t. munkatársaink e hó végéig beküldeni.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M.

(Folytatás)

78

El volt határozva, hogy a hölgyek az urakkal elindulás előtt együtt reggeli után aztán egy második reggeli után a vár felé lassankint ismét közeledő vadászok elé kocsiznak. A leggyönyörűbb őszi nap e szándéknak kedvezni látszott.

Az egész társaság pompás kedvben volt, egyetlen tagját kivéve. A szép házidőre nem hatott kellemetlenül, midőn észrevette, hogy Bruchland ur nem osztja többi vendégeinek vidám hangulatát, hanem zavartnak és kedvetlennek látszik.

Constance ebből azt következtette, hogy az öreg ur átmeneti-időszakban van és hogy a kedvetlenállapot őt valószínűleg józanabb gondolatokra fogja vezetni.

Valóban a mult este óta meghasonlott az öreg ur magával és az egész világgal. Constance nyilatkozatai vitték először azon gondolatra, hogy Miksán kívül is lehetnek még emberek, kik fia és ennek korábbi jegyese iránt való eljárását nem helyeslik; és azon magaviselet mellett a grófné a fiatal Ostitz, Constance-al való beszélgetése után iránta tanusítottak, még inkább megerősítette őt e véleményben.

— Ugy látszik, hogy eddig a dolog valódi alását nem ismerték, — gondolta magában; — de csodálatos, mióta őket erről felvilágosítottam, éppen nem az én részemre látszanak hajlani. Am tegyék! En Miksának atyja vagyok és senkinek sem tartozom felelőséggel.

De még sem tudta rábeszélni magát, hogy a grófné és gyermekei ítélete iránt közönös legyen.

Ha csak Constance és Ostitz lettek volna ellene, akkor igen előkelő kicsinyléssel tette volna túl magát e tapasztalaton fiatal emberek nézetei; de az öreg grófné saját szemei előtt kérdezte leányától felindulásának okát.

Constance feleletét nem hallotta ugyan, de természetesen semmi egyebet nem gondolhatott mint hogy beszélgetésük tartalmának lényegét közölte anyjával.

Es e pillanatban kezdődött a grófné tartózkodó magaviselete. Csak hamar ráragadt ez a grófné sógoránjére, Hammer asszonyra és még néhány korosabb kölygre is. A báró kétségen kívül valónak tartotta, hogy fia iránt tanusított szigoráért ítéli őt el.

Eddig azon megfogathatlan meggyőződésben élt, hogy ő azon jogoknál fogva, melyeket neki fia fölött az atyai tekintély adott, csak kötelességszerűen cselekedett és hogy magatartása, minden józan ítéletű ember szemében, teljesen kifogástalan.

E megnyugtató meggyőződés most egyszerre tévesnek kezdett előtte látszani és nem tudta, mi kicsobb rá nézve, az eljárásnak jogszerűségét illetőleg felmerülő kételye-e, vagy pedig ama gyanúja, hogy minnél ismeretesebb lesz a dolog, annál többen fogják azt rosralni?

Az éjt álmatlanul tölté. A legellentétebb gondolatok cikáztak fejében, mely különben a megingathatatlan öntudat székhelye vala és szive most elyször érezte ama kínzó tájdalmat, a bánathoz közel állt.

El kellett ismernie, hogy nem csupán egyetlen fiának, hanem önmagának is sivár, örömtelen éveket szerzett és hogy azon pillanat óta, midőn a nagy gazdagság házána boldogságát megállapítani látszott, övének minden örömet és reményét könyörtelen kezekkel megsemmisítette.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabonatőzsdén tegnap változatlan volt az irányzat.

Határidők zárata:

Apr. lisi buza	— — — —	11.43
Októberi buza	— — — —	10.74
Apr. lisi rozs	— — — —	9.82
Októberi rozs	— — — —	8.74
Apr. lisi zab	— — — —	9.82
Októberi zab	— — — —	8.38
Májusi tengeri	— — — —	8.72
Juliusi tengeri	— — — —	8.68

Budapesti értéktőzsdé.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	854.—
Osztrák hitelrészvény	— —	649.50
Jelzálogbank	— —	486.50
Leszámlító és pénzváltó	— —	546.—
Közuti vasut	— —	783.50
Osztrák államvasut részvény	— —	737.—
Salgótarjáni kőszén	— —	721.—
Városi vasut	— —	426.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó.

A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1912. év március hó 31-én délelőtt 11 órakor a bank helyiségében, Teleky-utca 10. sz., tartandó

IV-ik rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése az 1911. üzletévről és a zárszámadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által beterjesztett zárszámadásokról.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak 1911. évre adandó felmentvény iránti határozata.
4. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal előbb írásban jelentendők be.

Az igazgatóság.

A tisztelt részvényesek felkéretnek részvényeiket az összes szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző harmadik nap déli 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, nehogy szavazati és határozati joguktól elessenek.

Fecském hova szállsz!

stb. kuplékat, katona és cigányzene játsza az „EUFON” tölcsernélküli beszélő gép,

mely 5 legújabb duplalemezzel csak 40 korona. »Wagner Hangszerkirály«-nál, Budapest, József-körút 15. szám. — Gyorsjavító műhely. — Használt lemezeket becsereél. Nagy tényképes árjegyzék ingyen.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala.

6591—1912. sz.

HIRDETMÉNY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság az érdekeltek mihez tartása végett közhírré teszi, miszerint a benzin motorokkal dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin piaci és mérsékelt eladási árának szabályozása tárgyában az 1909. évi január hó 23-án kelt 102021—1908. szám alatt kelt miniszteri rendelet alapján a fent említett adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára folyó évi február hó 15-től kezdődőleg hat hónapra, i. lehetőleg további intézkedésig métermázsánként 18 (tizennyolc) koronában állapított meg.

Nagyvárad, 1912. március 13.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

Értesitem

a n. érd. közönséget, hogy a mai naptól kezdve minden nap friss lóhúsból készült virstli, szalvaládé, páriser, szalámi és mindennemű füstölt húsk lesznek kaphatók a Szent László téri hussátor mellett. Tisztelettel

STOLCZ HENRIK.

Kossuth Lajos-utca 4. sz. alatt egy modern 3 szobás emeleti lakás, szükséges mellékhelyiségekkel

május 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becslési irodája

RAKÓCZI-UT 10. SZAM.

Bükkfa parkett

fedélcserép, mész, cement, gipsz, fedéllemez, elszigetelőlemez, nád,

Budweissi kályhák

Rondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

VARJU FERENC

műbútor asztalos

DAMJANICS-UTCZA 30. SZ.

Készít minden néven nevezendő modern bútorokat stb. — Elvállal javításokat jutányos árban.

Szalonna, plombozott lóhere, luczerna, bükköny, len és kendermag, árpa, zab kitűnő minőségben kapható. Gabona és termények vásárlása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, banképület.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Hirdetmény.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 1912 január 24-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkáját 7500 drb új 200 koronás n. é. részvényt kibocsátása által két millió ötszáz ezer koronáról

négy millió koronára emeli fel.

Ezen új 7500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvények 250 korvete árban bocsátatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 50 korona a rendes tartalék-alaphoz csatoltatik.

2. Minden 5 régi részvény birtokosának 3 új részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 250 korona vételáron felül darabonként 3 koronát bélyeg- és kiállítás-díj címén megfizetni.

3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1912. február 20. Az ezen határidőben elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak:

1912 február 20 ig darabonként	53 koronát
1912 március 15-ig	100
1912 április 10-ig	100

valamint 1912. január 1-től a fizetés napjáig járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál készpénzben befizetni.

Az új részvények 1912 január 1-től kezdve az üzlet haszonban részesülnek.

Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvényeseket, kik a kibocsátandó új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket a fent kitűzött záró határidőig, vagyis 1912 február 20 ig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyvárad, 1912. január 24.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Igazgatósága.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1912 január 1-én megnyitotta
17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerű száma törzsétét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezőnyyre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétünkint 50 fillér beiratasi díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbeletti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíttatnak. *A kölcsönökről kiállított kötelezővények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1911. december hó.

A Polgári takaréknak és segélyező szövetkezetnek igazgatósága.

Sarkadi és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA
 Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. — Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.
VILLANYERŐ BERENDEZÉS.

SAJÁT HÁZ. ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA.

Tisztelettel értesitem a n. érd. hölgyközönséget, hogy külföldi tanulmányutról visszatérve, megszereztem a külföldi modelleket,

a legújabb divat szerint úgy kosztümök, mint francia munkát és javításokat olcsó árban készítünk.

Szives megkeresést kér

Kohn Simon

női-szabó

Teleki-utca 40. Incze-ház.

Szőlő-

oltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmagabiztosabbnak Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep ismert

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

MEDGYES, 30. sz. (Nagyküküllő-megye.)

ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo
 Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep megbízhatóságáról.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipártelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárúk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

: : felvétetik : :

Szent László-nyomda
 R.-T.-nál.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.** Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben **9200** beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pkró-czozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Biharmegyei Takarékpénztár.**Hirdetmény.**

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 db 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 koronára

felel, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fenmaradó összeg a tartalékalapok javára fog ratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megterítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912. január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912. február 29-én túl az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényeiket nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzése után azonnal visszaadtnak.

V. A befizetések következőképpen teljesítendőek:

300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.
250 > > 1912. március 31-ig
250 > > 1912. április 30-ig
és minden részletfizetésnél az 1912. január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmissége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmergyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejárta után 60 nap alatt sem történének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többlettel — a társaság tartalékalapját illetik.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletet szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osillátorok.

Évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

A Biharmergyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%^o-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrendelőim és a nagybecsű közönség szives tudomására hozni, hogy a **KOVÁCS és LUX** cégből kiléptem s üzletemet ideiglenesen

Füzes-utca 14. szám

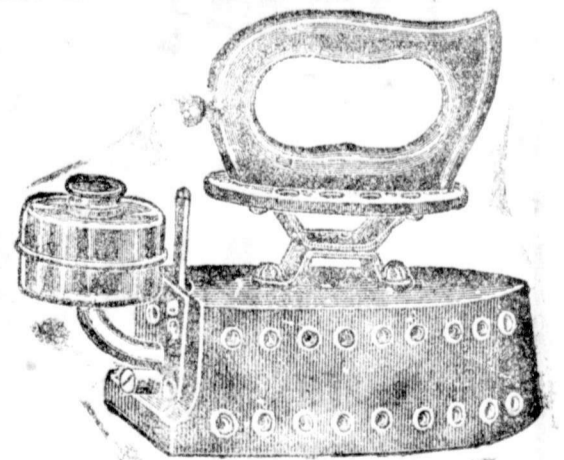
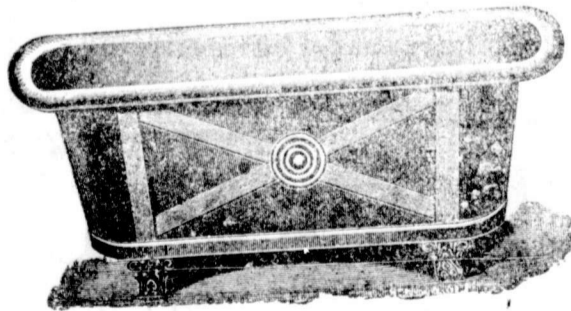
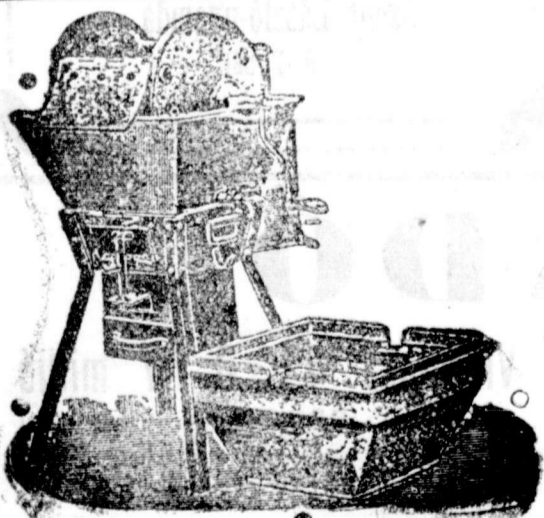
alá helyeztem át. Készítek modern butorokat, portálékat, kávéház és üzletberendezéseket, épület-munkákat. Május 1-től villanyerőre berendezve, külön butor osztály. A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kovács Zsigmond, műasztalos.

Lakás: Körös-utca 9.

Telefon szám 10-87.

Műhely: Füzes-u. 14.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

**Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag**

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

